

СИНДИКАТ ЛЕКАРА И ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ
Маглајска бр. 32/8, 11000 Београд
телефон: 011/266-51-71

ПИБ: 100294659 | матични број: 06050514 | бр. жиро рачуна: 205-24360-49
е-пошта: sindikatlfs@gmail.com | званични сајт: www.sindikatlfs.rs

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Ул. Немањина бр. 22 – 26
11 000 Београд

СИНДИКАТ ЛЕКАРА И ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ	
Бр.	366/2024
Датум:	09.07.2024. год.

Подносилац захтева: Синдикат лекара и фармацеута Србије из Београда, ул.
Маглајска бр. 32, са ПИБ: 100294659, Мат. бр.: 06050514

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
ПИСАРНИЦА - 1087

**ЗАХТЕВ
ЗА ЈЕДИНСТВЕНИМ КРИТЕРИЈУМИМА ЗА УПУЋИВАЊЕ НА
СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ У ПЗЗ**

ПРИМЉЕНО: 09.07.2024

ПЗЗ	Орг.јед.	Б р о ј	Прилог	Вредн.

**СА ЗАХТЕВОМ
ЗА ОБЈЕКТИВИЗАЦИЈУ СУБЈЕКТИВНИХ КРИТЕРИЈУМА**

Поштовани,

Синдикату лекара и фармацеута Србије (у даљем тексту: СЛФС) обратио се већи број чланова са молбом за хитну реакцију у вези бодовања кандидата приликом одобравања специјализација у установама примарне здравствене заштите (у даљем тексту: ПЗЗ).

На састанку Тима за примарну здравствену заштиту Синдиката лекара и фармацеута Србије (у даљем тексту: Тим за ПЗЗ СЛФС) одржаном 15.03.2024. године у први план је истакнут проблем са одобравањем специјализација запослених у установама ПЗЗ.

Утврђено је да су највећи проблеми заправо:

- Субјективност при бодовању кандидата,
- Нетранспарентност поступка.
- Неуједначеност критеријума међу установама на истом нивоу ПЗЗ.

Као предлог решења за наведене проблеме, донет је закључак да је неопходно уједначити критеријуме за доделу специјализација, тако да систем бодовања буде објективан и идентичан у свим установама на нивоу ПЗЗ у Републици Србији, на кој начин би се и делом решио проблем нетранспарентности и неусаглашености, па тиме и могуће злоупотребе.

Сходно наведеном, обраћамо Вам се са следећим захтевом

**Молимо да донесете ЈЕДИНСТВЕНЕ КРИТЕРИЈУМЕ ЗА ОДОБРАВАЊЕ
СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА У УСТАНОВАМА НА НИВОУ ПЗЗ, који би били
једнаки и односили се на све кандидате за одобравање специјализација и
обавезивали све директоре установа.**

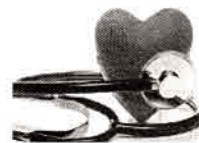
СИНДИКАТ ЛЕКАРА И ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ

Маглајска бр. 32/8, 11000 Београд

телефон: 011/266-51-71

ПИБ: 100294659 | матични број: 06050514 | бр. жиро рачуна: 205-24360-49

е-пошта: sindikatlfs@gmail.com | званични сајт: www.sindikatlfs.rs

Образложење:

Анализом више интерних докумената (правилника) установа на нивоу ПЗЗ који уређују питања усавршавања и одобравања специјализација, дошли смо до следећих закључака:

- да су многи од правилника застарели – нису у сагласности са Уставом РС и законима,
- да су неки дискриминаторно одређујући,
- да се већина заснива на чисто субјективном критеријуму као пресудном, односно најчешће одређујућем за доделу специјализације одређеном лицу, затим
- да су називи документа често различити (што доводи до потешкоћа у комуницирању у пракси - нпр. приликом постављања захтева за доставу документа запослени није добро определио назив захтева, долази до забуне).

Проблематика:

Највећи проблем јесу одредбе правилника којима се обесмишљава рангирање, које је кључно за избор између више кандидата који конкуришу за одређену специјализацију.

Поред објективних критеријума, који су заједнички свим анализираним правилницима, као што су:

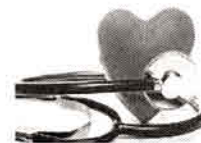
- просечна оцена на факултету
 - дужина студирања на факултету¹
 - дужина радног стажаведеног у радном односу (на радном месту доктора медицине, стоматологије (денталне медицине), мр фармације),
- већина правилника има чисто субјективне критеријуме који доприносе обесмишљавању саме идеје бодовања односно правилног и праведног рангирања кандидата.

Такође, запажено је да обично баш тај, субјективни критеријум носи велики број бодова, па постаје одређујући за сам скор. А негде је постављен и као пресудан у случају када се појаве кандидати са истим бројем бодова.

Тај субјективни критеријум је обично постављен као критеријум који директор бодује на основу своје субјективне оцене кандидата, што је обично дефинисано као оцењивање **склоности према грани медицине кандидата и/или доприноса који кандидат може дати** у области за коју се одобрава специјализација, а негде директор оцењује **успешност у раду** кандидата (стручност, однос према раду, однос према колегама, однос према пацијенту), што поново укључује произвољне методе. Уобичајено је и да директор прибавља мишљења начелника или колегијума Службе у којој кандидат ради, или Стручног савета установе, а које га често не обавезује.

Овако постављен, овај критеријум је објективно немерљив, те зависи најчешће од афинитета и личних односа директора и кандидата.

¹ Сматрамо да и овако постављен реално објективни критеријум треба боље одредити, и то спецификацијом: дужина студирања на факултету у односу на датум уписа и трајања студија. (како не би дали предност онима који су студирали 5 година по старијем наставном програму, у односу на оне који су студирали 6 година, по новом, са једне стране, али и решили потенцијалну проблематику уколико поново дође до промене наставних програма/наставних предмета).

Како смо сведоци свакодневних неправда које се дешавају злоупотребом овако постављеног критеријума, упућујемо следећи захтев:

- ЗАХТЕВ ЗА ОБЈЕКТИВИЗАЦИЈОМ СУБЈЕКТИВНОГ КРИТЕРИЈУМА ОЦЕНЕ ДИРЕКТОРА –

Разумемо потребу да се уз горепоменуте (објективне) критеријуме уведе и критеријум који би се односио на сам однос кандидата према послу, и који га од критеријума везаних за прошли период (углавном студирања) разликују и везују за садашњи период и његов однос према послу који обавља, али се то никако не сме препустити субјективности, као што је сада случај. Зато сматрамо да је битно објективизовати критеријум на начин којим би се заиста мерљиво могао утврдити степен посвећености и успешности у раду кандидата уз неке друге показатеље, па предлажемо да се овај критеријум као, по самој природи комплексан, састоји из више поткатегорија (поткритеријума) које ће се посебно бодовати, а заједно чинити оцену битних карактеристика кандидата.

Сматрамо да у овај критеријум треба уврстити следеће поткритеријуме:

- **Укупан број пружених услуга на нивоу установе у претходној години**
Сматрамо да је овако постављен, критеријум итекако мерљив. За сваку конкретну установу је познат број пружених услуга по запосленом доктору медицине (стом./фарм.), сходно чему је и систем бодовања лако поставити - изнад и испод просека пружених услуга (по лекару/стом/фарм.) у установи. Овде треба имати у виду лекаре у кућној нези, у ХМП, почетнике, оне који не обављају послове изабраног лекара/стоматолога, оне који раде у удаљеним/сеоским амбулантама итд, те се користити *системом корекције* приликом постављања бодова – кроз „изузетак“ или *додати бодовање* за рад на терену, у удаљеној/сеоској амбуланти, којим би се анулирало евентуално прављење разлике по систему предложеног бодовања.

Оцењује: Ефикасност

- **Укупан број превентивних прегледа и здравствено васпитног рада у односу на просечан број истих по лекару у истој установи у прошлој години**
Лако мерљив критеријум. Такође са потребом увођења *корективног фактора* или *додатног система бодовања* за одређене категорије запослених (лекар у кућној нези, у ХМП, почетник, они који не обављају послове изабраног лекара/стоматолога, они који раде у удаљеним/сеоским амбулантама)²

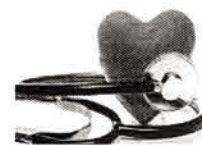
Оцењује: Квалитет

² Могу послужити корективни механизми из *Уредбе о корективном коефицијенту, највишем процентуалном увећању основне плате, критеријумима и мерилима за део плате који се остварује по основу радног учинка, као и начину обрачуна плате запослених у здравственим установама.*

СИНДИКАТ ЛЕКАРА И ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ
Маглајска бр. 32/8, 11000 Београд
телефон: 011/266-51-71

ПИБ: 100294659 | матични број: 06050514 | бр. жиро рачуна: 205-24360-49
е-пошта: sindikatlfs@gmail.com | званични сајт: www.sindikatlfs.rs

Прва два поткритеријума указују на **успешност у раду** кандидата.

- **Број основаних приговора од стране пацијената на рад лекара**

Сматрамо да је корисно поставити овакав критеријум и то кроз систем негативног бодовања јер је показатељ односа кандидата према пацијентима. Оправданост односно основаност приговора треба уско тумачити на начин да је **оправдан/основан само онај приговор (жалба) чијим је улагањем покренут поступак, након којег је изречена нека од мера кандидату**, како би се избегле евентуалне злоупотребе. Бодовање би такође било лако поставити на начин да се овај однос третира као одличан (без приговора), добар (један (до два) оправдана приговора), лош (преко два (или три) оправдана приговора).

Везивање за временски период би требало ићи у правцу постављања рока од једне или две године, али не дуже због разлика у радном стажу кандидата, због чега је наш предлог да буде: *12 месеци пре објаве конкурса.*

Оцењује: Однос према пацијентима

- **Однос према колегама (сарадња и координација са колегама)**

Овај однос не треба бити одређујући али је битан показатељ, па га опрезно треба увести кроз анкету запослених колега – лекара (стом./фарм.) одељења/службе односно најуже организационе јединице у којој ради кандидат, а кроз кратку типску анкету/ „*да ли је сарадња са кандидатом добра, лоша или одлична*“. При том анкета не би требало да обухвати и остало особље.

Оцењује: Однос према колегама

Сва четири поткритеријума указују на **професионалност** кандидата.

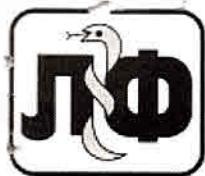
- **Оцена из предмета из области за коју је кандидат конкурисао**

Критеријум који се у многим анализираним правилницима установа издваја као посебан, па често и пресудан у случају више кандидата са истим бројем бодова. Сматрамо да га ипак треба спустити у раван поткритеријума, те му умањити бодовну „снагу“ и подвести под овај збирни критеријум, јер помаже у објективизацији и говори о почетној склоности и разумевању кандидата одређене области.

Оцењује: Склоност према грани медицине

- **Посебне референце кандидата**

Иако се у неким актма поставља као један од објективних критеријума и посебан, обично носи мали број поена, а често се занемарује тако што директор једноставно не жели да призна неко постигуће кандидата, сматрамо да кандидатима који имају референце то треба бити предност и да се свакако треба бодовати кроз овај збирни критеријум.

Како не би дошло до неурачунавања и самовоље у избору онога „што се рачуна“, одредити шта потпада под појам „*посебне референце*“. Да ли је то сваки ауторски научно стручни рад из области медицине који је објављен на стручном скупу или часопису по завршеним студијама, да ли рачунати секције, затим, и сваки стечени сертификат (нпр. о завршеној обуци на медицинским уређајима и апаратима) и сл. Наш је предлог да се узму у обзир све референце као битне, дакле: сваки ауторски научно стручни рад из области медицине који је објављен на стручном скупу или часопису по завршеним студијама, сваки стечени сертификат у области медицине, признања, награде, акредитовано предавање (као аутор/предавач), предавање на конгресу, захвалнице са секција СЛД, ЛКС итд.

Систем бодовања овог поткритеријума би се могао поставити или на начин да се додели бод/део бода по референци или га одредити као бодовање на три нивоа - за кандидата који нема референцу 0, за оног који има до 3 реф., више бодова, а за оног преко 3 реф. највећи број бодова.

Оцењује: Посвећеност

Сви заједно, ови поткритеријуми показују *преданост* кандидата послу који обавља.

Збир бодова ових поткритеријума би, дакле, представљао објективизовани субјективни критеријум који као резултат даје објективну оцену успешности у раду, професионалности и преданости запосленог (кандидата) према искључиво мерљивим критеријумима.

На овај начин би се субјективни критеријум оцене кандидата од стране директора/начелника у највећој мери објективизовао.

У складу са наведеним захтевима је и Предлог допуне члана 173. ст. 1. тч. 8) Закона о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр. 25/2019 и 92/2023 - аутентично тумачење, у даљем тексту: Закон), тако што се интерпункцијски знак тачка “.” брише и додаје се: „... у складу са *јединственим критеријумима за одобравање специјализација, које доноси министар.*“, тако да допуњена тачка 8) гласи: „*критеријуме и ближе услове за одобравање специјализација и ужих специјализација, у складу са јединственим критеријумима за одобравање специјализација, које доноси министар.*“ Остале одредбе Закона и других подзаконских аката уподобити са овом допуном.

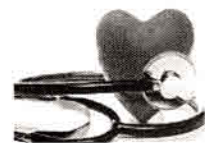
Или алтернативно:

Предлог допуне Закона о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр. 25/2019 и 92/2023 - аутентично тумачење) одредбом: „*Правилник о одобравању специјализација на нивоу примарне здравствене заштите доноси министар.*“ Остале одредбе Закона и других подзаконских аката уподобити са овом допуном.

СИНДИКАТ ЛЕКАРА И ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ
Маглајска бр. 32/8, 11000 Београд
телефон: 011/266-51-71

ПИБ: 100294659 | матични број: 06050514 | бр. жиро рачуна: 205-24360-49
е-пошта: sindikatlfs@gmail.com | званични сајт: www.sindikatlfs.rs

Овај документ је резултат вишемесечног рада чланова Тима за ПЗЗ СЛФС и правне службе СЛФС, те вас молимо да исти узмете у разматрање по што хитнијем поступку.

Синдикат лекара и фармацеута Србије, и конкретно Тим за ПЗЗ СЛФС са правном службом, нуди помоћ приликом израде и прецизирања критеријума, па и самог Правилника о одобравању специјализација, чију би форму не само могле, него и морале користити установе са нивоа ПЗЗ. А који би почев од самог назива био уједнчен за све установе и усклађен са законским променама.

Стојимо вам на располагању,

Председник Тима за ПЗЗ СЛФС
Др Владан Марковић

У Београду, дана 09.07.2024. године

У прилогу захтева, а у вези разрађене теме достављамо и анализу Тима за ПЗЗ СЛФС следећих тема од значаја:

- критеријум година живота кандидата,
- волонтери и специјализације,
- утврђивање забране додељивања специјализације специјалистима.

СИНДИКАТ ЛЕКАРА И ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ
Маглајска бр. 32/8, 11000 Београд
телефон: 011/266-51-71

ПИБ: 100294659 | матични број: 06050514 | бр. жиро рачуна: 205-24360-49
е-пошта: sindikatlfs@gmail.com | званични сајт: www.sindikatlfs.rs

СИНДИКАТ ЛЕКАРА И ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ	
Бр.	369/2024
Датум:	09.07.2024. г.

Прилог уз Захтев бр. 366/2024 од 09.07.2024. године.

На састанку Тима за ПЗЗ СЛФС, анализирани су и други критеријуми важни за потпуно и праведно одређивање и бодовање кандидата којима се одобрава специјализација, сходно чему достављамо и анализу и закључке у вези следећих тема:

- критеријум година живота кандидата,
- волонтери и специјализације,
- утврђивање забране додељивања специјализације специјалистима,

КРИТЕРИЈУМ ГОДИНА ЖИВОТА КАНДИДАТА

И даље је, у неким правилницима, заступљен критеријум „старости односно година живота кандидата“. Како је ово оцењено дискриминаторним критеријумом, након анализирања негативних и позитивних ефекта критеријума, става смо да се пажљивом конструкцијом овог критеријума исти може применити и бити користан за правовремено али и рационално планирање кадрова.

Имали смо пример где је директор једне установе, кандидату са око 60 година одобрио специјализацију, поред осталих пријављених кандидата, узимајући субјективни критеријум као пресудни. Завод за јавно здравље је свој посао, наравно, сматрамо урадио исправно и у стручном мишљењу заузео став да није рационално и економски оправдано упутити конкретно лице на специјализацију. У супротном, по завршетку специјализације (у року) тај запослени би обављао специјалистичке послове свега пар (годину-две) година до пензије (свакако не ни двоструки период), што би значило да би се још и док је он на специјализацији морало упутити ново лице на исту специјализацију, како би се благовремено планирао кадар када примарно послати оде у пензију.

Сматрамо да овај критеријум може бити користан уколико се постави опрезно кроз негативно бодовање. Наравно, за овај предлог сматрамо да су неопходне консултације са Повереником за заштиту равноправности и Институтом за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“.

Овај предлог је постављен у складу са мишљењем да је применљив члан 23. став 3. Закона о забрани дискриминације ("Сл. гласник РС", бр. 22/2009 и 52/2021):

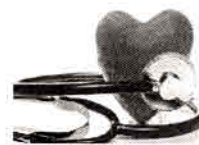
„Различно поступање на основу старосног доба не сматра се дискриминацијом уколико је објективно и разумно оправдано легитимним циљем, а посебно легитимно утврђеном политиком запошљавања, циљевима тржишта рада, додатног образовања и обуке, односно стручног усавршавања, и ако су начини остваривања тог циља примерени и нужни, као што су:

1) постављање посебних услова за запошљавање, обављање послова и додатно образовање, односно стручно оспособљавање и усавршавање, укључујући и услове у погледу зараде и престанка радног односа, за омладину, старије и лица која имају обавезу издржавања или старања, а са циљем подстицања њиховог укључивања на тржиште рада или обезбеђивања њихове заштите;

СИНДИКАТ ЛЕКАРА И ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ
Маглајска бр. 32/8, 11000 Београд
телефон: 011/266-51-71

ПИБ: 100294659 | матични број: 06050514 | бр. жиро рачуна: 205-24360-49
е-пошта: sindikatlfs@gmail.com | званични сајт: www.sindikatlfs.rs

2) одређивање минималних услова у погледу старосног доба, радног искуства или година службе за приступ запошљавању или обезбеђивању одређених предности у вези са запошљавањем;

3) одређивање највише старосне границе за попуњавање радних места, која се заснива на захтевима везаним за додатно образовање, односно стручно оспособљавање и усавршавање за одређено радно место или на потреби за разумном дужином радног стажа пре испуњавања услова за остварење права на пензију.“

ВОЛОНТЕРИ И СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

Такође, као једна од важних тема на одржаном састанку Тима за ПЗЗ СЛФС, наметнуло се питање заштите оних који су годинама волонтирали и њихових права, те све дискриминације коју су трпели.

Чланови Тима за ПЗЗ СЛФС сматрају да не смеју бити заборављени они који су годинама волонтирали, па им критеријум „*радног стажа у радном односу*“ за додељивање специјализације иде на штету јер им се време проведено на волонтирању, које најчешће није занемарљиво, не бодује. Уместо да буду награђени, ова категорија кандидата је најчешће запостављена и заборављена.

Предлог Тима за ПЗЗ СЛФС је да се нађе место и за оне који нису били у радном стажу али су годинама волонтирали, па сходно томе додати бодове који одговарају бодовању радног стажа и то:

Тако што се приликом дефинисања објективног критеријума „*дужине радног стажа у радном односу*“ дода и време проведено у волонтирању или да се као потпуно нови критеријум одреди посебно бодовање за оне који су волонтирали.

СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА СПЕЦИЈАЛИСТИМА

Унети одредбу да је кандидат за одобравање специјализације само лице које већ није специјалиста (за ПЗЗ)! Доктори медицине специјалисти могу се даље усавршавати кроз ужу специјализацију. Имали смо пример где је кандидат био специјалиста опште медицине, а конкурисао за специјализацију из интерне медицине у једном дому здравља, те је на изненађење свих донето решење о одобравању специјализације, иако су остали кандидати били без специјализације и имали више бодова према објективним критеријумима (поново субјективни критеријум злоупотребљен). Важно је да се искључи оваква могућност на самом почетку, због чега предлагемо да се унесе у системски акт.

У Београду, дана 09.07.2024. године.